

Aktuelt om finansiell rapportering

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering. En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten. Dette nummerets spalte er forfattet av dr. oecon., statsautorisert revisor og nordisk IFRS-leder Steinar S. Kvifte.

Innholdet i denne spalten representerer Kviftes egne betraktninger.

Gjeldsopplysninger – nye IFRS-krav i 2024

Med virkning for 2024 må IFRS-rapporterende selskaper gi mer informasjon om lånebetingelser og leverandørfinansiering – til fordel for brukerne av regnskapene, men potensielt krevende for enkelte selskaper.

Dr. oecon. og statsautorisert revisor
Steinar S. Kvifte
Partner EY

Bakgrunn

Skillet mellom langsiktig og kortsiktig finansiering påvirker i mange tilfeller markedets vurdering av risikoen forbundet med en investering. At avtalte lånebetingelser kan påvirke klassifisering av finansiering, er det bred enighet om, men gjeldende regnskapspraksis er likevel til dels uensartet.

Tilsvarende er skillet mellom arbeidskapitalfinansiering og annen finansiering sentralt for brukerne av regnskapet. Med fremveksten av ulike ordninger for leverandørfinansiering har dette skillet blitt mer uklart, og gjeldende regnskapspraksis er ikke i tilstrekkelig grad opplysende.

Undertegnede omtalte forslag til endringer i reglene om klassifisering av gjeld med betingelser i denne spalten i nr. 3/2022. Robert Madsen redegjorde i

samme spalte for forslag til nye krav til opplysninger om leverandørfinansiering i nr. 4/2022. Siden den gang er de omtalte forslagene vedtatt, med enkelte justeringer, begge med ikrafttredelsestidspunkt for regnskapsår som begynner 1. januar 2024, eller senere.

I det følgende oppsummeres hovedinnholdet i de nye kravene, med fokus på endringer som kan vise seg krevende å gjennomføre i praksis.

Lånebetingelser

Utgangspunktet har vært at gjeld er langsiktig, så fremt selskapet har en ubetinget rett til å utsette nedbetaling av gjelden i minst tolv måneder etter balansedagen. Begrepet «ubetinget rett» skapte i enkelte situasjoner vanskelige tolkningsspørsmål. Noen har, prinsipielt, argumentert for at bestemmelsen innebar at ethvert lån med betingelser som skal måles mer enn én gang årlig, er kortsiktig. Dette fordi et negativt utfall av en slik test – dvs. at den fremtidige testen viser at selskapet ikke oppfyller lånebetingelsene, med

den konsekvens at långiver kan kreve tilbakebetaling av lånet uten nærmere utsettelse – helt eller delvis er utenfor selskapets kontroll. Blant annet for å tydeliggjøre at retten skal vurderes per balansedagen, uten hensyntaken til betingelser som skal testes i fremtiden, såkalte «fremtidige betingelser», er begrepet «ubetinget rett» erstattet med «rett» i de nye bestemmelsene (IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap*). For eksempel, dersom et selskap har et eskalerende krav til egenkapitalandel knyttet til et langsiktig lån som innebærer at egenkapitalandelen skal være minst 20 prosent på balansedagen og 25 prosent seks måneder frem i tid, skal lånet klassifiseres som langsiktig så fremt egenkapitalandelen er 20 prosent eller mer på balansedagen. At selskapet per balansedagen ikke oppfyller betingelsen som skal måles seks måneder frem i tid (25 prosent egenkapitalandel), påvirker med andre ord ikke klassifiseringen på balansedagen (seks måneder frem i tid vil imidlertid selskapet måtte omklassifisere lånet til kortsiktig om egenkapitalandelen på det tidspunktet fortsatt ikke er minst 25 prosent).

Selv om fremtidige betingelser ikke påvirker klassifiseringen på balansedagen, skal de opplyses om, både betingelsesinnhold, tidspunkt for måling og balanseført beløp på gjelden som betingelsene gjelder. Og dersom selskapet på balansedagen vurderer at det å møte fremtidige betingelser vil bli «vanskelig», skal det opplyses om, samt hvilke eventuelle tiltak selskapet har iverksatt, eller planlegger å iverksette, for å unngå brudd med fremtidige betingelser. Eksemplet over med eskalerende krav til egenkapitalandel illustrerer en situasjon som kan medføre at det må gis denne typen tilleggsinformasjon.

Det er liten tvil om at klargjøringen av skillet mellom gjeldende og fremtidige betingelser i forhold til klassifiseringsspørsmålet vil bidra positivt til å samkjøre praksis. Fortsatt vil det imidlertid kreve utstrakt skjønn å ta stilling til om gjeld er kortsiktig og langsiktig i en rekke situasjoner, som i tilfellet to-steps betingelser og bruddsituasjoner der långiver på balansedagen har akseptert bruddet, men innført en ny kortsiktig betingelse. Det er imidlertid de nye opplysningskravene knyttet til fremtidige betingelser som antas å representere den mest sentrale endringen for de aller fleste selskapene. Disse er relativt detaljerte, noe som forventningsvis vil bidra til mer ensartet praksis, men særlig bestemmelsen om tilleggsopplysninger når det å møte fremtidige betingelser anses vanskelig, vil kreve bruk av utstrakt skjønn.

Leverandørfinansiering

Den vanlige leverandørfinansieringen er en topartsordning som innebærer at selskapet har en avtale med leverandøren om utsatt betaling, for eksempel 30 dager etter mottatt vare- eller tjenesteleveranse. Det er imidlertid trepartsordninger, ofte omtalt som «reverse factoring» eller «supply chain financing», som reiser en del tilleggsproblemer. I en trepartsordning involveres en finansinstitusjon som overtar helt eller delvis selskapets oppgjørsforpliktelse overfor leverandøren. Det vanligste i slike ordninger er at finansinstitusjonen forplikter seg til å betale selskapets leveran-

dørgjeld på oppgjørstidspunktet avtalt med leverandøren, mens selskapets oppgjørstidspunkt overfor finansinstitusjonen har lengre løpetid. Formålet med denne typen avtaler er ofte å bedre selskapets arbeidskapital gjennom lengre løpetid på leverandørgjelden.

I praksis oppstår det en rekke regnskapsfaglige spørsmål i trepartsordninger, herunder balanseklassifisering, altså om gjelden til finansinstitusjonen skal omklassifiseres fra leverandørgjeld til annen type gjeld, og implikasjoner for kontantstrømpoppstillingen – skal selskapet reflektere finansinstitusjonens oppgjør av leverandørgjelden som en utgående kontantstrøm fra drift, med en motsvarende inngående kontantstrøm i finans, og hvis ikke, skal den utgående kontantstrømmen som oppstår når selskapet gjør opp sin forpliktelse overfor finansinstitusjonen, klassifiseres som drift eller finans. Standardendringene (IFRS 7 *Finansielle instrumenter – opplysninger* og IAS 7 *Oppstilling over kontantstrømmer*) gir imidlertid ingen retningslinjer i disse spørsmålene, og gjelder kun tilleggsopplysninger.

Endringene innebærer at følgende tilleggsopplysninger skal gis om trepartsordninger:

- Vilkår og betingelser
- Inngående og utgående balanse – leverandørgjeld i trepartsordninger med angivelse av hvilken linje gjelden inngår i, hvor stor del av denne som allerede er betalt av finansinstitusjonen, og oppgjørsintervall for leverandørgjeld som inngår i trepartsordninger sammenlignet med oppgjørsintervall for leverandørgjeld som ikke inngår i trepartsordninger
- Ikke-kontantstrømgenererte endringer i balanseførte beløp

Få selskaper har gitt tilsvarende opplysninger etter tidligere praksis, og etablering av nye systemer for å innhente den over nevnte informasjonen kan være nødvendig for mange, og særlig kan kravet om at en skal opplyse om hvor stor andel av leverandørgjelden som er gjort opp av finansinstitusjonen per balansedagen bli en utfordring i en del tilfeller, ettersom dette kravet forutsetter at

selskapene får tilgang på informasjon fra finansinstitusjonen, eventuelt leverandørene.

En annen utfordring med de nye bestemmelsene er at trepartsordninger ikke er definert, og det vil derfor oppstå spørsmål om bestemmelsene gjelder i en del ulike ordninger. I praksis vil det imidlertid i slike avgrensningsspørsmål være et viktig utgangspunkt å se hen til formålet med bestemmelsene.

Avsluttende kommentarer

Endringene omtalt over i IAS 1, IFRS 7 og IAS 7 får betydning for alle selskaper med gjeld med lånebetingelser og selskaper med leverandørfinansiering gjennom trepartsordninger. Med disse endringene vil brukerne av regnskapene få bedre grunnlag for å vurdere finansieringsrisikoen selskapene er eksponert for, mens selskapene vil måtte innhente informasjon for rapporteringsformål som flere av dem tidligere ikke har hatt tilgang på, noe som kan medføre behov for systemendringer. I tillegg vil selskapene måtte utøve skjønn som tidligere ikke har vært gjort, som for eksempel sannsynligheten for brudd med fremtidige lånebetingelser, og om ordninger etablert for leverandørfinansiering faller innenfor virkeområdet til de nye bestemmelsene i IFRS 7 og IAS 7.

IAS 34 *Delårsrapportering* er ikke endret, men standarden krever på generelt grunnlag at opplysninger som er relevante for å vurdere utviklingen siden sist avlagte årsregnskap, gis. Selskapene må derfor vurdere om noen av de nye opplysningskravene tilsier innarbeiding av tilsvarende opplysninger i delårsrapportene. For delårsrapporter i 2024 er det imidlertid gitt et unntak for opplysninger om leverandørfinansiering i delårsrapporter.

Opplysningskravene om lånebetingelser gjelder i sin helhet allerede i årsregnskapet for 2024, mens det er gitt enkelte unntak fra bestemmelsene om opplysninger for leverandørfinansiering i overgangsåret, herunder at en kan unnlate å gi opplysningene for sammenligningsperioder.